

1. a) Gränsvärdet är lika med " $\frac{1}{0^+} \cdot \frac{e^2}{\ln(2)}$ " = ∞ .

b) Gränsvärdet är lika med

$$\lim_{x \rightarrow 0} 4 \frac{e^{4x} - 1}{4x} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{2} \frac{2x}{\ln(1 + 2x)} = 4 \cdot 1 \cdot \frac{1}{2} \cdot 1 = 2.$$

c) Variabelbytet $t = x - 1$ ger att gränsvärdet är lika med

$$\lim_{t \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + t)}{t(t + 2)} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + t)}{t} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{2}.$$

d) Uttrycket kan skrivas

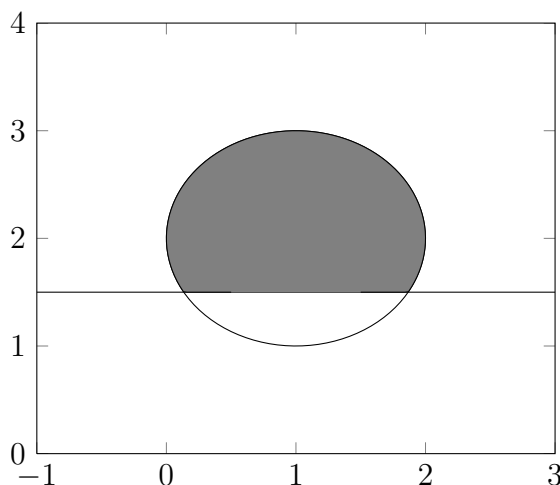
$$\frac{2^x(1 + \frac{3x^{100}}{2^x} - 9\frac{\ln(x)}{2^x})}{\sqrt{4^x(4 - \frac{x^9}{4^x})}} = \frac{1 + \frac{3x^{100}}{2^x} - 9\frac{\ln(x)}{2^x}}{\sqrt{4 - \frac{x^9}{4^x}}}$$

där $\frac{3x^{100}}{2^x}$, $9\frac{\ln(x)}{2^x}$ och $\frac{x^9}{4^x} \rightarrow 0$ då $x \rightarrow \infty$ enligt standardgränsvärden. Det följer att gränsvärdet blir $1/\sqrt{4} = 1/2$.

2. a) Skriv $1 + i = \sqrt{2}e^{i\pi/4}$ och $z = re^{i\theta}$. För att absolutbelopp och argument ska passa måste vi då ha $r^{15} = 2^{1/2}$ och $15\theta = \frac{\pi}{4} + k2\pi$, varur följer att lösningarna är de femton talen

$$z_k = 2^{\frac{1}{30}} e^{i(\frac{\pi}{60} + k\frac{2\pi}{15})}, k = 0, 1, \dots, 14.$$

b) Det efterfrågade området är det gråa i figuren nedan:

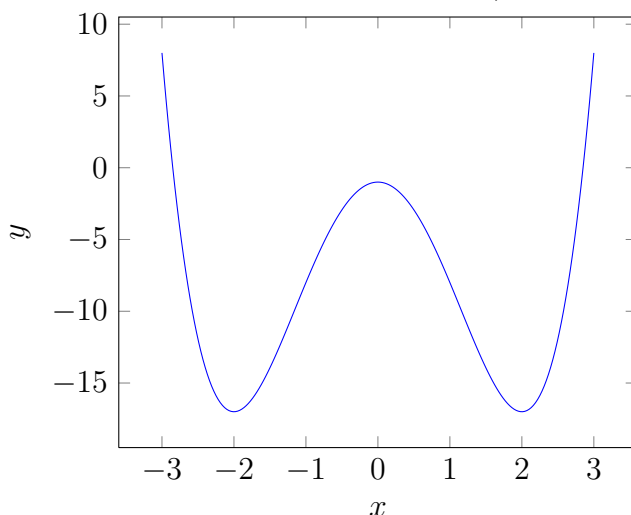

3. a) Derivatan är $f'(x) = 4x^3 - 16x = x(x-2)(x+2)$, så vi har stationära punkter i $x = \pm 2, 0$. Teckentabell:

x	-2		0		2		
$f'(x)$	$-$	0	$+$	0	$-$	0	$+$
$f(x)$	$\searrow$	-17	$\nearrow$	-1	$\searrow$	-17	$\nearrow$

Vi ser alltså att vi har lokala minima i punkterna $(\pm 2, -17)$ i grafen, och ett lokalt maximum i $(0, -1)$. Då $x \rightarrow \pm\infty$ gäller att $f(x) \rightarrow \infty$.

- b) Grafen kan ritas ifrån informationen i a):

I den ser vi att $V_f = [-17, \infty[$. Antalet lösningar $N(y)$ för olika y framgår då av följande tabell:

y		-17		-1	
$N(y)$	0	2	4	3	2

- c) Ett sätt är att använda satsen om mellanliggande värden och notera att $f(2) < 0$ men $f(3) = 81 - 8 \cdot 9 - 1 = 8 > 0$. Ett annat sätt är att bestämma det största nollstället till $\sqrt{4 + \sqrt{17}}$, som är större än $\sqrt{4} = 2$ men mindre än $\sqrt{4 + \sqrt{25}} = 3$. Svaret är alltså $[2, 3]$.
4. a) Se boken.
- b) Högerledet kan efter polynomdivision skrivas $\frac{x}{2} - \arctan(2x) - \frac{7}{2} \frac{x}{2x^2 + 7}$. Eftersom $\arctan(2x) \rightarrow \pm \frac{\pi}{2}$ och $\frac{x}{2x^2 + 7} \rightarrow 0$ då $x \rightarrow \pm\infty$, ser vi att när $x \rightarrow \infty$ har vi asymptoten $y = x/2 - \pi/2$ och då $x \rightarrow -\infty$ har vi asymptoten $y = x/2 + \pi/2$.
5. a) Derivera funktionen $f(x) = \ln(3+x)$. Då gäller att $f'(x) = (3+x)^{-1}$, $f''(x) = -(3+x)^{-2}$ och $f'''(x) = 2(3+x)^{-3}$. Enligt Maclaurinutvecklingen kring $x = 0$ har vi därför att $f(x)$ är lika med

$$f(0) + f'(0)x + f''(0)\frac{x^2}{2} + f'''(\theta x)\frac{x^3}{6} = \ln 3 + \frac{x}{3} - \frac{x^2}{18} + (3 + \theta x)^{-3}\frac{x^3}{3}.$$

Då $x \geq 0$ gäller att $3 + \theta x \geq 3$ och då gäller att

$$|f(x) - (\ln 3 + \frac{x}{3} - \frac{x^2}{18})| = |\frac{x^3}{3(3 + \theta x)^3}| \leq \frac{x^3}{3^4}.$$

Då vidare $x \leq 1$ blir detta $\leq 3^{-4} = 1/81 = \frac{3}{243} < \frac{3}{200} = 0.015$.

b) Vi kan börja med att notera att

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{ax} - \sqrt{1+x}}{\sin^2 x} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x}{\sin x} \right)^2 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{ax} - \sqrt{1+x}}{x^2},$$

där det första gränsvärdet är ett. I den andra faktorn har vi att

$$e^{ax} - \sqrt{1+x} = 1 + (ax) + \frac{(ax)^2}{2} + x^3 B_1(x) - \left(1 + \frac{x}{2} - \frac{x^2}{8} + x^3 B_2(x) \right) =$$

$$\left(a - \frac{1}{2} \right) x + \left(\frac{a^2}{2} + \frac{1}{8} \right) x^2 + x^3 B_3(x).$$

För att gränsvärdet ska finnas måste faktorn framför x vara noll, och alltså $a = 1/2$. Dividerar vi det som blir kvar med x^2 och låter x gå mot noll, ser vi att gränsvärdet blir $1/4$.

6. Om radien på cylinder och klot är r , och cylinderns höjd är h , så har vi att volymen är $V = \pi r^2 h + 2\pi r^3/3$ och totalkostnaden, mätt i kilokronor, blir $K = 2 \cdot 2\pi r h + 4 \cdot 2\pi r^2$. Genom att här sätta $K = 144\pi$ kan vi lösa ut h som funktion av r :

$$h = \frac{1}{4\pi r} (144\pi - 8\pi r^2) = \frac{36 - 2r^2}{r}.$$

Stoppar vi in detta i uttrycket för V får vi volymen som en funktion av r :

$$V(r) = \pi(36r - 2r^3 + 2r^3/3) = \pi(36r - 4r^3/3), \quad 0 < r < \sqrt{18}.$$

(Gränserna bestäms av att både radie och höjd måste vara positiva.) Deriverar vi får vi att $V'(r) = 4\pi(9 - r^2)$, så den enda stationära punkten är i $r = 3$, som vi lätt ser (teckentabell, andraderivatan) är ett lokalt maximum. Den måste då också vara det globala maximumet. Vi ska alltså konstruera silon så att radien är $r = 3$ m och höjden är $h = (36 - 18)/3 = 6$ m.